

Dounreay ikki avreitt enn

TAÐ vóru góð tíðindi fyrri færoyingar og mong onnur her í Norðuratlantshavi, tá bretar gjørdur av ikki at brúka Dounreay í Norðurskotlandi til kjarnorkukøst, soleiðis sum tað annars hevur verið ætlanin leingi.

BRETAR hava heldur valt eitt annað pláss í Bretlandi, Sellafield, sum liggur meira syðri og út til Írska havið, til kjarnorkugoymslu. Men harvið er ikki sagt, at Dounreay er farið í gloymibókina. Avgerðin hjá bretum snýr seg nevniliga í fyrstu atløgu bert um at goyma tað lág- og meðalaktiva kjarnorkuburturkastið undir jørð nærhendis Sellafield. Einku verður sagt um tað háaktiva og vandamikla kjarnorkuburturkastið, sum endurvinnning skal fáast burt-

ur úr. Hetta kann, siga keldur, væl enda í Dounreay, tá avtornar.

ORSØKIN til at Sellafield skal taka ímóti umrøddu kjarnorkuburturkasti er tann einfalda, at 60% av hesum burturkastinum í Bretlandi, júst kemur frá verkinum í Sellafield. T.v.s. at neyðugt verður ikki at flyta hetta burturkast longu leiðina til Dounreay.

TAÐ er helst ikki rætt at siga, at tað vóru góð tíðindi, sum frættast úr Bretlandi, tá Sellafield varð valt fram um Dounreay hesaferð. Tí ring tíðindi eru tað eisini, at júst Sellafieldøkið, sum hevur stóran ampa av kjarnorkuverkinum har, nú skal gerast miðstöð fyrri goymslu av burturkasti úr øllum Bretlandi og møguliga aðrastaðni frá eisini. Tað hevur leingi verið almennakunningt, at Írska havið er nógv dálkað av Sellafield og nú

økið verður miðdepil fyrri burturkast verður hetta neyvnan betri.

SPURNINGURIN er nú, hvat bretar ætla at brúka Dounreayverkið til! Man tað veruliga fara at enda við, at tað sera vandamikla, háaktiva kjarnorkuburturkastið til endurvinnningar endar í Dounreay! Hetta var ein av spurningunum, sum vórðu settir fram í norska útvarpinum nú um dagarnar, tá teir viðgjørdustøðuna. Norðmenn hava eins og færoyingar og hendingar harðliga mótmælt ætlanunum at gera Dounreay til ein kjarnorkukøst. Norðmenn eru eins og færoyingar fegnir um, at Dounreay ikki er valt út til at goyma og endurvinna alt hetta vandamikla burturkastið. Men teir mótmæla tó eisini ætlanini at brúka Sellafield til goymslu, tí dálking, sum fer út í Írska havið, vísa vísindaligar kann-

ingar, endar eisini við Noregs strendur og er staðfest so langt norðuri sum í Barentshavinum. T.v.s. radioaktiv evni.

VIT eiga framvegis at vísa hesum máli ans og fylgja væl við, hvat fer at henda. Enn er Dounreay ikki avreitt. Tað kann hugsast, at tað fer at verða brúkt til framleiðslu burtur úr tí mest vandamikla kjarnorkuburturkastinum, og skal hetta koma úr øllum heiminum, tá er Dounreay framhaldandi tann hóttað móti okkara lívsgrundarlagi, sum vit leingi hava víst á. Nú fáa vit at siggja.

sosigaley

Dimmalætting

NYGGA
TÍÐINDI

DAÐBLAÐIÐ

KRUSU

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR

NORÐLÝSÐ

FFFA-blaðið

langar út eftir

javnaðarflokkinum

Í oddagrein í blaðnum hjá Føroya Fiskimannafelag og Føroya Arbeiðarafelag, sum júst er útkomið, langar formaurin í Fiskimannafelagnum út eftir sitandi landsstýri og serliga javnaðarflokkinum í tess viðferð av fakfeløgnum. Hann skrivur, at meðan gott samarbeiði leingi hevur verið millum javnaðarflokkin og fakfelagið hjá fiskimonnum, so er nú verið í holuni. Sum eitt skot hevur javnaðarflokkurin nú kvett alt samband við fakfelagsfólk, og flokkurin hevur vírtikið tað stóðu til fakfeløgini, sum folkaflokkurin og Óli Breckmann standa fyri. Sama er galdandi fyrri tjóðveldisflokkinn, skrivur Óli Jacobsen í FFFA-blaðnum, og hann heldur fram:

Tað er lætt at semjast

um, at illa er stýrt hesi seinastu drini, og allir flokkar hava ábyrgd. Men nú tykist sum um feløgini í fiskivinnuni skulu hava skyldina fyrri, at t.d. studningstørvurin gjørdist so stórur. «Vísindaliga» verður prógvað, at orsøkin til hetta óskil er tann leiklutur, sum feløgini, og helst FF, hava havt í studningsnevnd og ráðfiska-nevnd. «Loysnin» er so at úthýsa feløgini frá allari ávirkan. So sleppa politikararnir.

Tað, sum tó má sigast at vera eitt stórt vónbrot — um tað ikki er láturligt at tosa um vónbrot í politikki — er, at Javnaðarflokkurin er fallin í hesa fellu, og at hann enn tá fremur lógarbrót fyrri at forða feløgnum í at fáa tað sindrið av ávirkan tey eiga eftir. Tí í hvussu so er Javnaðarflokkurin, og ikki minst Atli Dam, veit, at tað er beinleiðis falsan, sum verður nýtt móti feløgnum.

Men undirritaði ætlar ikki at vinnufeløgini skulu nýtast sum syndabukkar. Sjálur havi eg í 20 ár livað upp at politikarum, og eg veit hvat ið er hent. Javnaðarflokkurin í landsstýrinum hevur samtykt, at fakfeløgini skulu tigast í hel. Hóast bæði eg, og onnur fakfelagsfólk við tilknýti til Javnaðarflokkinn, ferð eftir ferð, bæði alment og beinleiðis til flokkinn, hava reist spurningar, sum vit meta okkum hava krav uppá at fáa eina frágreiðing um, er bert iskald togn frá flokkinum.

Men at tuga okkum í hel fer ikki at eydnast. Tað stendur Javnaðarflokkinum fritt at úthýsa teimum fakfelagsfólkum, sum hava stuðað teimum. Men hetta fer so ikki at standa í togn.

Tað er stórt spell, at tað er komið vátt í reiðrið millum javnaðarflokkinn og størstu fakfeløg okkara.

Hesi átta heilt nátturliga at drigið eina og somu linu í flestu málum. Vit skulu ikki her útgreina tað ósemjan og misnøgdin snúva seg um, nú tað hevur verið so væl lýst frá formanninum í FF. Hann ynskir ein almennan dialog við javnaðarflokkinn, men er ónøgdur við, at javnaðarflokkurin bara royndir at tuga stríðsmálini í hel. Tað fer hann so ikki at sleppa við, sigur hann. Tað skal vera vón okkara, at javnaðarflokkurin visir formanninum í hesum stóra fakfelag so mikið av virðing og sóma, at hann fær svar uppá sínar spurningar. Ein dialogur hevur týðning fyrri allar partar, og kann hann vera við til at slætta sjógvin og rætta uppaftur tað, sum er farið, so kunnu vit bert fegnast. Bæði partar hava so sannsliga brúk fyrri hvørjum ørum nú og í framtíðini, tí hava vit ikki ráð til, at flokkurin og fakfeløg ganga hvør sína leið.

Oljuvinna ella ikki

Í gjár var áhugaverd grein í blaðnum um stóran bretska oljuboripall, sum liggur bert 70 fjórðingar úr Akrahyggi og ger royndarboringar á djúpum vatni. Tað, sum er undrunarvert í hesum máli, er, at vit fáa so litið at vita, um hvat veruliga fyrferst rúndan um okkum og fyrri tað inni á okkara egna øki. Eru bretar longu komnir eftir, at Føroyar flóta á rísum oljukeldum, ella vita teir als einki um hetta! At teir senda ein av heimsins best utgjørdur oljupallum til leiðirnar kring Føroyar at bora beindir á, at her vita teir meira, enn vit enn duga at i-mynda okkum. Og hvat hendir so, tá tað kemur fram, at olja finst í havbotninum kring Føroyar! Hvør er tá okkara stóða, hvat siga danir og hvat siga altjóða lógir um rættin til undirgrundina? Her eru mong spurnartekin.

Tað er einki at siga til, at mangur færoyingur er vorðin ørkymlaður av hesum, bæði fólk, sum halda, at olja kann vera okkara bjarging og tey, sum halda, at hon verður endaligi mønustingurin fyrri litla oyggjalandið Føroyar.

Tað er at vóna, at okkara myndugleikar eru á vakt og fylgja við øllum, sum hendir á økinum. Vit mugu hava rætt til alla vitan, sum snýr seg um okkara egnu undirgrund, og hesa vitan eiga vit eisini at fáa frá dønum, um teir sita inni við henni.

Tað ringasta, sum kann henda, er at vit sita heilt ófyrirreikaðir til eitt komandi oljuævintýr, sum vit onga ávirkan fáa á, men bara verða noyddir til at fylgja teimum stóru, antin hesir so eru í Bretlandi, Danmark ella aðrastaðni.

Myndirnar, sum tiknar vóru frá Teist-anum, eiga at minna okkum á, at kring okkum fyrigongur meira, enn vit veruliga geva okkum far um.